

totaal over 5 jaar plm. f 250.000.000.—) en een voorziening is derhalve gewenst te noemen.

De Algemene Ziekenfondsen konden uiteraard niet wachten op de definitieve regeling van dit probleem, en dientengevolge zijn door het vereveningsfonds voorschotten verstrekt. Deze voorschotten bestaan uit een maandelijks bedrag per verzekerde ziel, terwijl na de opstelling en controle van de jaarrekening van het betrokken Algemene Ziekenfonds zo nodig aanvullingen worden verstrekt.

In wezen betekent deze regeling een vergoeding van de werkelijk gemaakte kosten; zekerheid bestaat hieromtrent echter niet, want het Staatstoezicht legt (o.a. doordat steeds ronde sommen worden overgemaakt) de nadruk op het feit, dat er slechts sprake is van voorschotten.

Voor de reeds verstreken jaren zal een vergoeding van de werkelijke kosten wel de enig mogelijke oplossing kunnen zijn. Bevredigend is dit echter niet: een integrale vergoeding van de gemaakte kosten biedt generlei waarborg, dat de door werknemers en werkgevers bijeengebrachte gelden op de meest economische wijze worden besteed. Er is weliswaar controle door de accountantsdienst van het Staatstoezicht; deze geschiedt echter achteraf en kan bovendien niet meer beekenen dan het bekijken van de grote lijnen. Op den duur zal een andere oplossing daarom noodzakelijk zijn.

Als mogelijkheid is hiervoor geopperd een stelsel van begrotingen, in te dienen door de Algemene Ziekenfondsen en goed te keuren door het Staatstoezicht. Bindende begrotingen zijn echter om verschillende redenen moeilijk op te stellen; voorts zou door dit stelsel aan de autonomie der Algemene Ziekenfondsen ernstig afbreuk worden gedaan en zouden wij weer een stapje verder zijn gedaan op de weg der bureaucratisering van onze samenleving.

Het is hier niet de plaats om een pleidooi te houden voor een andere regeling; vast staat evenwel, dat een radicale koersverandering nodig is. En als de tekenen niet bedriegen, wordt hieraan ten departemente hard gewerkt.

Tenslotte nog een enkel woord over de rechtsbedeling in de ziekenfondswereld. Dit woord kan kort zijn: er is namelijk geen rechtspraak. Alle geschillen tussen de Algemene Ziekenfondsen en den Commissaris belast met het toezicht op de Ziekenfondsen, worden door den laatstgenoemde in hoogste instantie beslecht. Waardering kan worden geuit voor de omzichtigheid, waarmede deze grote bevoegdheid in de praktijk is gehanteerd. In wezen blijft het gevaar van een ernstig conflict echter bestaan en de instelling van een beroepsorgaan moet daarom urgent worden genoemd.

REPERTORIUM VAN LITERATUUR OP HET GEBIED VAN ACCOUNTANCY EN BEDRIJFSHUISHOUDKUNDE

*Redactie: Centrale Documentatiedienst inzake bedrijfsorganisatie N.V.
(C.D.B.)*

TIJDSCHRIFTENREPERTORIUM

A. ACCOUNTANCY

I. ALGEMEEN

How small a community will support a public accountant's office?

Rea, R. C. — In dit artikel onderzoekt schr. lid van „the American Institute of

Accountants", den omvang van de behoefte aan accountants in de kleinere steden en gemeenten van de Ver. Staten. Niet zoozeer de grootte van de bevolking als wel de omvang van het zaken- en bedrijfsleven is beslissend voor de mogelijkheid tot vestiging van den accountant.

Conclusie: 1 persoon kan in de accountancy werkzaam zijn op 50 bedrijven of handelszaken.

A I

The Journal of Accountancy, April 1946

986

II. HET ACCOUNTANTSBEROEP

Public accounting as a career

Committee on education of the American Institute of Accountants — Interessante beschrijving van het accountantsberoep. Opsomming van de persoonlijke eigenschappen, die de accountant moet bezitten en de wettelijke bepalingen waarmede hij in de Ver. Staten te maken heeft. Salarieëring, gradeering en opleiding van den accountant. Verschillende Amerikaansche vereenigingen van accountants worden besproken.

A II 1

The Journal of Accountancy, April 1946

986

Sixty fifth annual general meeting of the Institute of Chartered Accountants in England and Wales

Redactie — Verslag van de jaarlijksche rede van den president, waarin de werkzaamheden van het Institute op verschillende gebieden worden aangestipt: hulpverlening aan leden die uit dienst terugkeerden; adviesverlening omtrent wetsontwerpen op belastinggebied; medewerking aan het Cohen report; practische en research kwesties. Ten slotte een weergave van het gevolgde debat over de voorgestelde vrijwillige bijdrage i.v.m. gestegen onkosten van het Institute.

A II 2

The Accountant, 11 Mei 1946

986

The public accountants bill

Redactie — Bespreking van de ontwerp-resolutie van het Accountant's coördinatie committee, dat, samengesteld uit vertegenwoordigers van de accountantsvereeningen in Engeland, Schotland, Wales en Ierland, tot opdracht had een overkoepelende organisatie en ordening voor het geheele beroep te ontwerpen. Het blijkt dat de gekozen vorm de bestaande vereenigingen volkomen handhaaft. De begrenzing van het beroep heeft groote moeilijkheden gebaard, daar ook niet-leden van de thans bestaande vereenigingen onder de regeling begrepen moesten worden. De bedoeling is dit ontwerp na goedkeuring door de accountantsvereeningen, in het Parlement als wetsontwerp in te dienen. Het voorziet in de instelling van „councils" waarin de bestaande vereenigingen vertegenwoordigd zullen zijn en toekomstige vereenigingen toegelaten kunnen worden. Onder de vele taken waarmee deze belast zullen worden noemen wij het bijhouden van een register van erkende vereenigingen, het houden van examens en het toezicht op de handhaving van den beroepsstandaard. Elders in dit nummer is het ontwerp, van een uitvoerige toelichting voorzien, afgedrukt.

A II 4

The Accountant, 1 Juni 1946

986

III. LEER VAN DE INRICHTING

Microphotography

Anfindsen, E. I. — Schr. wijst op de voordeelen van de microfotografie boven andere methoden van vermenigvuldiging van documenten n.l. lager kosten, tijd- en ruimtebesparing. Op velerlei gebied vindt de microfotographie toepassing. Korte beschrijving van de cameratypen en een overzicht van de wijzen van toepassing in verschillende ondernemingen en instellingen.

A III 3

The Journal of Accountancy, April 1946

823

IV. LEER VAN DE CONTROLE

De plaats van de administratie in de bedrijfshuishouding

Hagelen, J. G. — Omschrijving van de taak van de administratie in de bedrijfshuishouding. De administratie als voornaamste waarnemingsmiddel van de directie om controle uit te oefenen op gedelegeerde werkzaamheden.

Onderscheid wordt gemaakt tusschen interne materiele en externe materiele controle. Behandeld worden verder de formeele- en organisatiecontrole.

A IV 1

Het moderne bedrijfsleven No. 5, April 1946

81:29

B. BEDRIJFSHUISHOUDKUNDE

a. ALGEMEENE BEDRIJFSHUISHOUDKUNDE

III. WAARNEMINGSMIDDELEN

Het vergelijken van bedrijfsresultaten

Plaats, Th. v. d. — Gewezen wordt op het belang van het dusdanig vastleggen der bedrijfsresultaten dat vergelijking mogelijk is met later verzameld feitenmateriaal. Voorbeelden van het productiviteitsoverzicht van de machines en de personeelsbezetting naar afdeling en aard. Vijf algemeene richtlijnen voor het verkrijgen van praktisch vergelijkingsmateriaal.

B a III 1

Het moderne bedrijfsleven No. 5, April 1946

093.3

IV. LEER VAN DEN KOSTPRIJS EN DE PRIJSVORMING

De theorie nopens de vervangingswaarde en prijs

Heaviside, R. — Kernachtige bespreking van de essentialia van de leer van de vervangingswaarde. Als voornaamste criteria worden behandeld: het waarde-moment, het stringente technisch-quantitatieve moment t.a.v. het kostprijsbegrip, het prijsmoment, het winstmoment en het ex-post moment. Beantwoording van de vraag in hoeverre de theorie van de vervangingswaarde aanvaardbaar is in het kader van een economisch-realistisch welvaarts- waarde- en prijsbegrip en in het kader van een fiscaal realistische beschouwingswijze dienaangaande. Schr. concludeert dat de beginselen van de vervangingswaarde slechts een beperkte geldigheid hebben en zeker niet fiscaal technisch als stelsel dienen te prevaleeren.

B a IV 2a

Weekblad der Belastingen, 1 Juni 1946

515

Cumulatieve kostenvergelijkingen voor duurzame productiemiddelen.

Starreveld, R. W. — Door vergelijking van de cumulatieve uitgaven voor aanschaffing en onderhoud wordt een beslissing over den afschrijvingstermijn vermeden. Praktisch gehouden artikel waarin een uitgewerkt voorbeeld is opgenomen en de verdiensten van deze methode worden aangetoond.

B a IV 6

Organisatie en Efficiency No. 3, Maart 1946

527

V. LEER VAN DE FINANCIERING

Over de beteekenis van de economische bewegingsleer voor de theorieën aangaande de financiering der onderneming.

Ravesteijn, Dr. H. P. W. v. — Na enkele algemeene opmerkingen over het karakter van de economische bewegingsleer, waarbij het verschil tusschen het gezichtspunt van den practicus en den theoreticus ter sprake komt, behandelt schr. verschillende indeelingen van de financieringstheorieën. Hierbij blijkt dat in onvoldoende mate aandacht besteed wordt aan den invloed van de dynamische verschijnselen op de financiering. In het kort wordt een pleidooi gevoerd voor het ontwikkelen van een reeks van modellen (ideaaltypen), geldig voor verschillende tijden en omstandigheden.

B a V 1

De Naamlooze Vennootschap No. 2, Mei 1946

15

VI. LEER VAN DE ORGANISATIE

Een nieuwe economisch-geografische indeeling van Nederland.

Ferro, H. — In dit artikel wordt erop gewezen, dat voor marktonderzoekingen de indeeling van Nederland in provincies, gemeenten en arrondissementen onbevredigend is. Schr. bepleit een indeeling in verzorgingsgebieden, die een grondslag kunnen vormen voor het opbouwen van reizigersrayons en het verkeerswegennet en die ons in staat stellen rekening te houden met de invloedssfeeren van regionale grossiers.

B a VI 12

Organisatie en Efficiency No. 4, April 1946

752.233

Efficiency-verhooging III

Plaats, Th. v. d. — Korte algemeene bespreking van de verhooging van de efficiency in de administratieve organisatie. Gewezen wordt op de noodzaak om de administratie doelmatig te doen zijn. De gang van een order door een fabriek. Het ontwerpen van de vereischte formulieren, overzichten en indeeling der boeken.

B a VI 13

Het moderne bedrijfsleven No. 6, Mei 1946

82

Waar komen de vele ambtelijke parafen vandaan?

Winsemius, Dr. A. — Bij de beoordeeling van het ambtelijke parafenstelsel dient men te bedenken dat het hier om een bevoegdhedenvraagstuk en/of een vraagstuk van het dragen van verantwoordelijkheid gaat. Schr. gaat in het kort na hoe de

onjuiste structuur in het overheidsapparaat het parafenstelsel bevordert en wijst als oorzaken van onnoodige parafen de volgende drie oorzaken aan: de vlucht uit de verantwoordelijkheid in verband met de angst voor het maken van bedrijfsfouten; het aantrekken van taken door de leiding; het gebrek aan durf om bevoegdheden te delegeren.

B a VI 13

Tijdschrift voor Interne Bedrijfsorg. No. 6, Juni '46

215.36

Het Engelsche en het Nederlandsche systeem van variabele budgetteering

Groot, Drs. A. M. — Schr. vestigt in dit artikel de aandacht op het praeadvies van Mr. Lawrence Robson, uitgebracht op het Efficiency Congres van Nov. 1945. Hij wijst op de verschillen, die er bestaan tusschen het Engelsche en het Nederlandsche systeem van variabele budgetteering. Practische behandeling van het Engelsche stelsel.

B a VI 18

Organisatie en Efficiency No. 4, April 1946

298.1

Over de rouleering van vertegenwoordigers in de rayons

Bruyn, A. L. de — Een kort pleidooi voor een systematische rouleering van de vertegenwoordigers door de verschillende rayons. In een onderneming met jongere vertegenwoordigers verschaft overplaatsing een brederen kijk op de verkoopproblemen. Tegen overplaatsing van oudere vertegenwoordigers bestaan echter bezwaren van geestelijken en sozialen aard.

B a VI 21

Organisatie en Efficiency No. 4, April 1946

743.22

VII. LEER VAN DE ARBEIDSVOORWAARDEN

Personeeltijdschriften

Zeelenberg, Drs. H. L. — Schr. wijdt eenige beschouwingen aan de personeeltijdschriften welke van groote beteekenis zijn voor gezonde interne verhoudingen in het bedrijfsleven. Allereerst geeft hij de strekking aan, om dan eenigszins uitvoeriger in te gaan op de onderwerpen welke behandeld moeten worden en de stijl waarin ze gesteld moeten zijn. Ook voor kleinere ondernemingen bestaat de mogelijkheid het personeel voor te lichten door collectief een tijdschrift op te richten.

B a VII 1

Maatschappijbelangen No. 5, Mei 1946

385

Psychische hygiëne

Heyden, Dr. P. M. v. d. — Na gewezen te hebben op het belang van een juiste aanpassing van mensch aan taak zoowel voor het bedrijfsleven als de volksgezondheid geeft schr. een korte uiteenzetting van de door Morino in Amerika ontwikkelde methode van het „sociodrama“. Hierbij worden de in het bedrijfsleven voorkomende conflicten door belanghebbenden en andere personeelleden „gespeeld“ waarna de toehoorders hun oordeel geven. Hierdoor leert men meer open staan voor den gedachten-gang van anderen. Een proef met deze methode wordt ook voor ons land aanbevolen.

B a VII 5

Tijdschrift voor Interne Bedrijfsorganisatie No. 6, Juni 1946

383

Laboratoria voor bedrijfsorganisatie

Bezemer, Ir. I. J. — Schr. stelt het oprichten van proefbedrijven voor, die als laboratorium voor de bedrijfsorganisatorische techniek dienst zullen kunnen doen. Hierbij zal tevens aan de scholing van bedrijfsleiders aandacht kunnen worden besteed.

B a VII 7

Organisatie en Efficiency No. 3, Maart 1946

988

b. BIJZONDERE BEDRIJVEN

V. INDUSTRIE

Costing: refrigerator manufacture

Munacco — Opsomming van verschillende boeken die aanwijzingen voor de inrichting van een boekhouding van een ijskastenfabriek bevatten. Afgedrukt zijn een uitgavenstaat, een blad uit het kostensubgrootboek en een ponskaart voor de inventarisadministratie.

B b V 5

The Accountant, 1 Juni 1946

B 473.9

De administratie van het muntgas- en muntelectriciteitsverbruik voor gemeentebedrijven

Kousemaker, B. P. de — Een korte technische beschrijving van muntmeters dient als inleiding tot de behandeling van de administratieve afwikkeling van muntgas- en muntelectriciteitsverbruik. De achterstand in betalingen is in vele gevallen de aanleiding tot het invoeren van muntmeters en hiermee dient bij de inrichting der administratie rekening te worden gehouden. De administratie valt in vier deelen uiteen. I. De opneming van het verbruik, de vaststelling van het aantal ingeworpen penningen en de financiële verhouding met den verbruiker. Bespreking van een voor de berekening hiervan dienend formulier. II. De verwerking van de tusschentijdsche plaatsingen, weg-

nemingen en overschrijvingen van muntmeters met behulp van een drietal daartoe ontworpen formulieren. III. Controle op de onder I. en II. verkregen gegevens. IV. De boekhoudkundige verwerking. Door afbeelding van de voornaamste gebruikte bescheiden is het inzicht in den samenhang der administratieve handelingen mogelijk gemaakt. B b V 19 *Maandblad voor Boekhouden enz., Februari 1946* 819

VIII. HOTELS, RESTAURANTS EN ZIEKENHUIZEN

De administratie voor een ziekenhuis I

Rigter, S. — Een beknopte beschrijving van de door den schr. ontworpen administratie van het stadsziekenhuis te Purmerend. De inrichting van dagrapport, verpleegdenregister, verpleeggeldenrekening, afdelingskaart, bezettingsstaat en nota wordt met behulp van de opgenomen voorbeelden besproken. Bij de inrichting is speciale zorg gewijd aan de interne controle op de voorgeschreven verwerking der gegevens, zoodat eventuele abuizen snel ontdekt en hersteld kunnen worden.

B b VIII

Maandblad voor Boekhouden enz., Februari 1946

B 811

Café business: book-keeping system

Caxton — Korte uiteenzetting van de inrichting van een boekhouding voor een cafébedrijf. Het aanhouden van een aparte bankrekening wordt aanbevolen.

Tenslotte eenige opmerkingen over de berekening van het aanvangsvermogen en berekening van het belastbaar inkomen.

B b VIII

The Accountant, 1 Juni 1946

B 814

BOEKENREPERTORIUM

B. BEDRIJFSHUISHOUDKUNDE

a. ALGEMEENE BEDRIJFSHUISHOUDKUNDE

II. BEDRIJFSHUISHOUDKUNDE ALS WETENSCHAP

Urwick, L. en E. F. L. Brech. *The making of scientific management*. Vol. II: Management in British Industry. London (Management Publications Trust), 1946. 241 blz.

Dit boek vormt het tweede deel van een serie die de geschiedenis van de wetenschappelijke bedrijfsorganisatie in Engeland beschrijft. De auteurs vangen aan met de beschrijving van de rol die deze beweging in de industriële revolutie heeft gespeeld; daarbij worden van belangrijke figuren als Owen, Watt en Boulton vrij uitvoerige biografieën gegeven. De invloed van de theorieën van F. W. Taylor op de Britsche industrie en de in Engeland opgerichte opleidingen voor bedrijfsleiding worden in hun historische ontwikkeling beschreven. In de slot hoofdstukken worden de actuele toestanden op het gebied van het personeelbeheer in Engeland behandeld. Interessant werkje ter kennisname van de tendenzen in de wetenschappelijke bedrijfsleiding vanaf den tijd van de industriële revolutie.

B a II 3

06:313

III. WAARNEMINGSMIDDELEN

Odell, C. W. *An introduction to educational statistics*. New York (Prentice-Hall), 1946. 262 blz.

Duidelijk geschreven boek, dat de belangrijkste methoden op het gebied van de wiskundige statistiek behandelt met de toepassingen daarvan op het gebied van de psychologie en paedagogie. Het is geschikt voor het leeren van de techniek der mathematische statistiek, doch schenkt over het algemeen te weinig aandacht aan de theoretische grondslagen daarvan. Een behoorlijke kennis der wiskunde is voor de bestudeering van dit werk noodzakelijk. Een aantal opgaven aan het einde van elk hoofdstuk en een groot aantal cijfervoorbeelden vergemakkelijken de bestudeering. Achtereenvolgens worden behandeld: het verzamelen der gegevens, de groepeerings daarvan, het berekenen van gemiddelden en verhoudingscijfers, de frequentieverdelingen, de enkelvoudige en multiële correlatierekening en de theorie der steekproeven.

B a III 2

86

IV. LEER VAN DEN KOSTPRIJS EN DE PRIJSVORMING.

Sluiter, J. *Afschrijvings-, rente- en onderhoudskosten*. Amsterdam (N.V. v.h. C. de Boer), 1945. 107 blz.

Aan de hand van voorbeelden, tabellen en formules wordt een vergelijkend overzicht gegeven van de in de praktijk gebruikelijke afschrijvingsmethodes. Besproken worden de voor- en nadeelen, die aan de verschillende methoden verbonden zijn. Als practische voorbeelden zijn de afschrijvings-, rente- en onderhoudskosten van machines gekozen,